

היום נלמד בעזרת ה':

קידושין דף פב

משנה: לא ילמד אדם רווק 'סופרים': כלומר אין לאדם רוק להיות 'מלמד תינוקות', וכן אשה לא תהיה מורה שלהם, אלא רק אדם נשוי.

לא ירעה רווק בהמה: מחשש למשכב בהמה. ולא יישנו שני רווקים בטלית אחת מחשש למשכב זכור.

גמרא: מאי טעמא: לא ילמד רווק ילדים? אם מחשש למשכב זכור איתם - והרי רבנן (ת"ק) שחולקים על רבי יהודה ומתירים לשני רווקים לישון בטלית אחת - זהו משום שהם סוברים שלא נחשדו ישראל על כך, כמבואר בבבלי. ואם כן גם לגבי ילדים אין חשש כזה.

אלא: רווק לא ילמד אותם בגלל האימהות של הילדים שמביאות אותם ללימודים. וזו הסיבה גם שאשה לא תלמד אותם בגלל האבות שמביאים אותם ללימודים.

*

איבעיא להו מי שאין לו אשה כלל: האם כוונת רבי אלעזר להחמיר בדרגה אחת על תנא קמא, או בשתי דרגות. דהיינו תנא קמא סובר שרק רווק שמעולם לא היה נשוי אסור ללמד תינוקות, אבל אדם שהיה נשוי והתגרש או התאלמן מותר. ועל כך חולק רבי אלעזר שמי שאינו נשוי אסור לו ללמד. או שרבי אלעזר מחמיר עוד יותר, שאפילו מי שנשוי אבל אשתו לא נמצאת איתו אסור לו ללמד.

משנה: כל שעסקיו עם הנשים: מי שעובד בעבודה שהלקוחות שלו הן נשים (כגון מתקן או מוכר תכשיטי נשים, כדלהלן בגמרא) אסור לו להתייחד אפילו עם שלושה נשים (שלאדם אחר מותר כדלעיל), בגלל שליבו גס בהן (= רגיל בהם) והן מחפות עליו.

ולא ילמד אדם את בנו אומנות הנשים: אומנות שכרוכה בהתעסקות עם נשים.

אומנות נקיה וקלה: תתבאר בגמרא. ואל יחשוב שאם הוא ילמד אותו אומנות קלה ונקייה הוא יהיה עני, כי בכל אומנות יש עניים ויש עשירים משום שהעוני והעושר לא תלויים באומנות אלא בתפילה ובזכויות.

ראית מימך חיה ועוף שיש להם אומנות: בתמיה.

אלא שהרעותי את מעשי: בגלל חטא אדם הראשון שהתקלל לעבוד לפרנסתו. בנוסף, אדם שהוא צדיק גמור ותלמיד חכם גמור זוכה ל'שני שולחנות' ואינו צריך לעמול לפרנסתו (פני יהושע).

לא ילמד את בנו חמר גמל וכו': כי כל האומניות הללו מביאות לידי גזל.

'חמר', ו'גמל' = מוליך חמורים או גמלים (למסע או להובלה), וכן 'קדר' = הוא מוליך קרון (ויש מפרשים מוכר קדרות), **ו'ספן' =** הוא מוליך ספינה. האנשים הללו ישנים בדרכים והם גוזלים פירות מהפרדסים. ועוד, שהם מועסקים על ידי אנשים והם עוברים על התנאים של ההעסקה וממילא עוברים על גזל. **'רועה':** לוקח את הבהמות שלו לרעות בשדות אחרים. **'חנוני':** מערבב מים ביין שהוא מוכר או מערבב אבנים בשקי חטים שהוא מוכר.

החמרים רובם רשעים: בגלל שהם גוזלים כנ"ל. אבל **'הגמלים'** רובם כשרים בגלל שהם הולכים במדבריות במקום של חיות רעות ושודדים ובגלל הפחד הם משברים את ליבם לקב"ה. **הספנים** מפחדים יותר מהגמלים כי הם כל הזמן נמצאים בסכנה ולכן רובם חסידים.

טוב שכרופאים לגהינום: מכמה סיבות. א. הוא מבין ברפואה והוא דואג לבריאות שלו ולכן הוא לא מפחד שהוא יחלה, וממילא הוא לא משבר את ליבו לקב"ה. ב. לפעמים הוא מטפל בחולים שלא כראוי והוא הורג נפשות. ג. אם מגיע אליו עני לטיפול והוא לא משלם לו כסף הוא לא מטפל בו. (אך כמובן שרופא שנוהג כשורה מקיים מצות עשה. רמב"ן תורת האדם).

והכשר שבטבחים שותפו של עמלק: הכוונה לשוחט המוכר את הבשר. כי לפעמים יש ספק טריפה בבהמה והוא מוכר את הבשר כדי לא להפסיד את הכסף. ויש מפרשים בגלל מידת האכזריות שנמצאת ברוב השוחטים (מאירי).

גמרא: סורו רע: קרבתו רעה, ואין לבוא לביתו ולהתידד איתו.

הצורפים וכו': הצורפים = צורפי זהב העושים תכשיטי נשים. **הסריקים =** סורקים בגדי נשים. **הנקורות =** מנקים ריחיים שנשים טוחנות בהם. **רוכלים =** מוכרים בשמים

של נשים. **הגרדיים** = אורגים בגדי נשים. **הספרים** = תספורת לילדים, והנשים מתעסקות בזה. **והגרע** = המקיז דם. **והבלן** = מחמם להם את בית המרחץ. **הבורסקי** = מעבד עורות לצורך בגדי נשים.

אין מעמידים מהם: מהרשימה הנ"ל. לא בגלל שהם פסולים אלא בגלל שהם עובדים בעבודה מבוזה.

עשרה דברים נאמרו בגרע: המקיז דם - בגלל שהבריות מוסרות את נפשם שיציל אותם, הוא מתגאה. ולכן הוא הולך על צידו בדרך גאווה, ורוחו גסה בגאווה, והוא **נתלה ויושב** כלומר כשהוא מתיישב הוא נשען לאחוריו או על צידו ואז מתיישב, וזו דרך גאווה.

ועינו צרה = בגלל שהוא רגיל לאכול בסעודות שעושים המקיזים דם הוא נעשה קמצן. **ועינו רעה** = הוא מסתכל על אנשים בריאים ומצפה שהם יהיו חולים כדי שהם יזמינו אותו להקזת דם. **אוכל הרבה** = הוא רגיל לאכול כמה פעמים ביום. **ומוציא קמעא** = בגלל שהסעודות שאנשים מכינים להקזה הם מאכלים בריאים, וממילא אין בהם הרבה זבל (כלומר הפרשות). **וחשוד על העריות** = בגלל שהוא מתעסק עם נשים. **ועל הגזל** = בגלל שהנשים גוזלות כסף מהבעלים שלהן כדי לשלם לו. **ועל שפיכות דמים** = לפעמים הוא מוציא יותר מידי הרבה דם עד שנשאר לאדם פחות מרביעית.

מחטא דלתמיותא: מעשה ריקמה שנראה כתלמים של מחרישה.

אין לך אומנות שעוברת מן העולם: אין אומנות שאין בה צורך, ואם אתה לא תעסוק בה יעסוק בה מישהו אחר.

אשרי מי שרואה את הוריו: כלומר את הוריו ואת ילדיו.

בסם = מוכר בשמים. **בורסקי** = מעבד עורות (העיבוד נעשה בצואת כלבים).

ואיו למי שבניו נקבות: מי שבניו פחותים וחסרים ואינם הולכים בשלמות הראויה (מאיר).

מימי לא ראיתי צבי קייץ: לא ראיתי צבי שעובד ב"בוש תאנים בשדה.

הדרן עלך מסכת קידושין

זכור לנו אלוֹקֵינוּ חסד כלולותינו

אנו רעייתך ואתה דודנו

אנא עורר אהבתך הישנה

ופדה והצל עדת 'מי מנה'